

Předmět

Fenomén Lichtenštejn / The Liechtenstein Phenomenon

Přednáška pro studenty magisterského studia

Garant: Tomáš Knoz

Anotace:

Předmět „Fenomén Lichtenštejn“ se zabývá problematikou dějin působení knížecího domu Lichtenštejnů na území střední Evropy v dlouhém trvání a vzájemnými vztahy Československa a Knížecího domu Lichtenštejnů, resp. státu Knížectví Lichtenštejnsko v posledních dvou staletích. Lichtenštejnové od středověku patřili mezi významné panské rody působící v rakouských a v českých zemích, v období raného novověku navíc zažili velký vzestup, který provázela konverze ke katolicismu, povýšení do stavu nové knížecí vrstvy, získání významných úřadů na zemské i dvorské úrovni i zásadní podíl na zásadních událostech českých dějin, jakými ve sledovaném období byl „habsburský bratrský spor“, stavovské povstání i následující represe jeho účastníků a pobělohorské proměny společnosti. Příslušníci raně novověkých i novověkých generací Lichtenštejnského knížecího domu nejenže získali významné společenské a majetkové postavení, ale zároveň se staly nejdůležitějšími budovateli knížecího dvora a mecenáši umění a kultury. Fenomén Lichtenštejn navíc přesáhl i do moderní éry. Modernizační společenské procesy, stereotypy svázané s představou o historické roli rodu a skutečné či údajné aktivity Lichtenštejnů v krizových obdobích 19. a 20. století i rozvíjení vlastní státnosti mezi Moravou a horním Porýním způsobily, že se objektem první pozemkové reformy i konfiskací prováděných na základě prezidentských dekretů po druhé světové válce. Lze konstatovat, že Lichtenštejnové se tak staly ojedinělým fenoménem v českých a středoevropských dějinách.

Osnova předmětu „Fenomén Lichtenštejn“ vychází ze závěrů Česko-lichtenštejnské komise historiků, působící v letech 2010-2014. Na předmětu se vedle garanta Tomáše Knoze budou podílet i další členové a spolupracovníci komise (dr. Dvořák, prof. Županič, dr. Fučíková, dr. Horák, prof. Horčíčka, dr. Stögmänn, dr. Kräftner, Dr. Brunhart). Výuka bude přirozeně rozdělena do tří částí. První část se bude zabývat lichtenštejnským fenoménem v dlouhém trvání, bude sledovat místa lichtenštejnské paměti, vytváření historických stereotypů a mýtů, roli kultury a umění při konstrukci lichtenštejnské reprezentace a konstrukci historického obrazu. Druhá část se bude soustředit na charakteristiku vztahu mezi moderním Československem a Knížecím domem Lichtenštejnů, na otázky první pozemkové reformy, aktivit Lichtenštejnů v období druhé světové války a poválečných konfiskací rodového majetku.. Třetí část se zaměří na Knížectví Lichtenštejnsko v novověké a moderní Evropě.

Přednášky budou probíhat vždy v úterý 12.00-13.30 na FF MU Brno, Arne Nováka 1, učebna D 41.

Předmět je realizován ve spolupráci s Česko-lichtenštejnskou komisí historiků (česká část) působící pro Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

Sled přednášek

	Přednáška	Datum	Přednášející
1.	Úvod: Fenomén Lichtenštejn	18.09.2023	Prof. Tomáš Knoz
Lichtenštejnové na Moravě			
2.	Rozmach rodu Lichtenštejnů	22.09.2023	Prof. Tomáš Knoz
3.	Lichtenštejnové a protireformace	Dle dohody	Dr. Arthur Stögmann
4.	Hudba na dvoře Lichtenštejnů	03.10.2023	Doc. Vladimír Maňas
5.	Rudolfinské umění na dvoře Karla I. z Lichtenštejna	10.10.2023	Dr. Eliška Fučíková
6.	Lichtenštejnská zámecká sídla	17.10.2023	Prof. Tomáš Knoz
7.	Lichtenštejnská rodová hrobka na Vranově u Brna – její vznik a restaurování	24.10.2023	Dr. Johann Kräftner
8.	Lichtenštejnové v 19. století	24.11.2023	Prof. Marija Wakounig
Lichtenštejnové v Československu			
9.	První pozemková reforma a Lichtenštejnové	07.11.2023	Dr. Ondřej Horák
10.	Löwe und Adler. Liechtenstein und Tschechien – Prezentace knihy v rámci Týdne vědy	14.11.2023	PhLic. Arthur Brunhart
11.	Prezidentské dekrety a Lichtenštejnové	21.11.2023	Dr. Ondřej Horák
12.	Lichtenštejnové a otázky poválečného vyhnání	28.11.2023	Dr. Tomáš Dvořák
Lichtenštejnové na Alpském Rýnu			
13.	Lichtenštejnové a Lichtenštejnsko v dlouhém 19. století	05.12.2023	Prof. Jan Županič
13a.	Lichtenštejnsko jako fenomén moderních evropských dějin	08.12.2023	Prof. Václav Horčíčka
14.	Porýnské Lichtenštejnsko: země, jazyk, lidé	12.12.2023	Mgr. Petra Sojková
15.	Závěr: Fenomén Lichtenštejn - Zkouška	19.12.2021	Prof. Tomáš Knoz